

Odbor komunikačních strategií MO
Tisková a informační služba

INFOSERVIS

Udělení resortních vyznamenání

Pantheon Národního muzea, 27. října 2009

V úterý 27. října 2009 při příležitosti Dne vzniku samostatného československého státu udělil vicepremiér a ministr obrany Martin Barták v Panteonu Národního muzea v Praze vyznamenání hrdinům 1., 2. a 3. odboje. Mezi vyznamenanými byli vojáci v hodnostech vojáků i generálů, příslušníci protinacistického a protikomunistického odboje, osobnosti perzekuované minulým režimem a také vybraní příslušníci Armády ČR a pracovníci Ministerstva obrany ČR.

Vůbec poprvé v polistopadové době byli oceněni řadoví příslušníci Československé armády, kteří padli při boji se sudetoněmeckými záškodníky v roce 1938 a při obraně Podkarpataské Rusi proti Maďarské armádě počátkem roku 1939 (Tomáš Morávek, Jan Slanina, František Vystrčil).

Vicepremiér a ministr obrany Martin Barták udělil celkem devět Křížů obrany státu ministra obrany ČR, sedm Vyznamenání Zlaté lípy ministra obrany ČR, sedmnáct Záslužných křížů ministra obrany ČR a dvacet sedm Čestných pamětních medailí k 90. výročí vzniku Československé republiky. Část vyznamenání byla udělena in memoriam.

Stručné charakteristiky osob vyznamenaných nejvyššími resortními vyznamenáními:

Kříž obrany státu ministra obrany ČR

Josef Prokopec

- plukovník v.v., účastník druhého odboje, příslušník čs. regionu v Polsku, po internaci v SSSR se přes Střední východ dostal do Velké Británie, kde po dokončení výcviku následně bojoval jako pilot 310. a 312. stíhací peruti. Po válce u čs. letectva školil izraelské letce, 1949 propuštěn z politických důvodů.

Josef Hercz

- brigádní generál v.v., účastník druhého odboje. Příslušník čs. armády ve Velké Británii a Středním východě. Nositel titulu „Rytíř lékařského stavu“.

Jaroslav Hlad'o (in memoriam)

- plukovník (generálmajor in memoriam), účastník mezinárodních leteckých závodů v Curychu v roce 1937, po okupaci ČSR uletěl do SSSR. Ve Velké Británii příslušník britské 131., 122. a 222. stíhací peruti, velitel 312. čs. stíhací peruti RAF a Čs. stíhacího křídla.

Otakar Husák (in memoriam)

- brigádní generál, spoluzakladatel České Družiny v Rusku, organizátor čs. legií ve Francii, 1918-1920 – přednosta Vojenské kanceláře prezidenta republiky, 1920-1921 – ministr národní obrany, 1921-1938 – generální ředitel Čs. akciové továrny na výbušné látky. Po celou dobu 2. sv.v. vězněn v koncentračním táboře, po roce 1948 sedm let vězněn komunisty.

Dezider Kalina (původně Kišš), (in memoriam)

- brigádní generál (generálmajor in memoriam), důstojník duchovní služby, za Slovenského národního povstání velitel praporu Dunaj, po ústupu do hor zástupce velitele 2. čs. samostatné paradesantní brigády v SSSR. Po roce 1948 propuštěn z armády, zemřel na následky zranění při výslechu StB.

Mikuláš Končický

- plukovník tankového vojska, příslušník čs. vojenské jednotky v SSSR, tankista 1. čs. samostatné takové brigády v SSSR, účastník osvobození ČSR. V srpnu 1968 aktivně vzdoroval okupačním jednotkám.

* * *

vojín Tomáš Morávek (in memoriam)

- se svou jednotkou se 31. října 1938 zúčastnil boje proti sudetoněmeckým záškodníkům u Moravské Chrastové, během něhož byl vážně zraněn. Na následky tohoto zranění 2. listopadu 1938 zemřel.

vojín Jan Slanina (in memoriam)

- působil v 2. rotě pěšího pluku 36, dne 6. ledna 1939 se účastnil bojů s maďarskými záškodníky a maďarskou armádou, na mukačevském náměstí Rosvigovo padl. Spolu s ostatními padlými byl pohřben v Sevljuši na Podkarpatské Rusi.

vojín František Vystrčil (in memoriam)

- dne 6. ledna 1939 padl během bojů s maďarskými záškodníky a maďarskou armádou na mukačevském náměstí Rosvigovo. V té době byl přidělen 1. rotě pěšího pluku 36. Spolu s ostatními padlými byl pohřben v Sevljuši na Podkarpatské Rusi.

Zlatá lípa ministra obrany ČR

Bohuslav Ečer (in memoriam)

- generál justiční služby, právník, vyslanec a zplnomocněný ministr ČSR v Komisi Spojených národů pro vyšetřování válečných zločinů, čs. delegát u Mezinárodních vojenského tribunálu v Norimberku, jeden z hlavních iniciátorů potrestání válečných zločinců. Po roce 1948 perzekvován.

Mirko Janeček

- účastník domácího odboje, propagátor skautingu, vydavatel krajanského tisku. Dlouhodobě se zabývá propagací bojů čs. vojáků a letců ve 2. sv.v. u nás i v zahraničí.

Slavomír Klaban

- účastník domácího odboje v řadách Obrany národa, 1944 zatčen gestapem a vězněn v Terezíně, odsouzen nacisty k trestu smrti.

Jaromír Klika

- účastník domácího odboje v řadách Zpravodajské brigády. Propagátor skautingu a dějin domácího odboje.

Vladimír Lopat'uk

- jako tzv. politicky nespolehlivý byl zařazen do PTP, kde strávil více než 2 roky základní vojenské služby. Po propuštění do zálohy perzekvován, předseda Ústřední rady Svazu PTP.

Velimír Macharáček

- účastník druhého odboje, příslušník čs. armády ve Francii a Velké Británii, později britské armády jako vojenský lékař.

Zdena Mašínová

- pochází ze známé rodiny patřící k dějinám 1., 2. i 3. odboje. Její otec Josef Mašík byl za 1. sv.v. ruským legionářem a za nacistické okupace hrdinou domácího odboje, popraven za Heydrichiádu. Jako sestra bratrů Josefa a Ctirada Mašíkových byla celoživotně perzekuována za jejich činnost a útěk z Československa za tzv. železnou oponu.

Informace k udělovaným vyznamenáním

Kříž obrany státu a Vyznamenání Zlaté Lípy byly zavedeny u příležitosti 90. výročí vzniku Československa. Obě medaile jsou v naprostém souladu s propagovanou kontinuální tradicí s první československou republikou a jejími vyznamenáními. Včetně dnešního dne bylo dosud uděleno 62 Křížů obrany státu a 44 Vyznamenání Zlaté Lípy.

Odborníci z Vojenského historického ústavu zvolili u **Kříže obrany státu** cestu využití částí symboliky v podobě připomenutí a tvarového prolnutí nejvýznamnějších vyznamenání prvního a druhého československého národního odboje, a to Československé revoluční medaile z roku 1918 a Československého válečného kříže 1939, a to jak ve tvaru samotného kříže, tak i stužky.

Vyznamenání Zlaté lípy vychází přímo z originálního návrhu, dochovaného ve sbírce Vojenského historického ústavu. Jeho autorem je jeden z našich nejvýznamnějších výtvarníků František Kupka. Tato práce, vytvořená kolem roku 1918, je součástí ojedinělého systematického souboru návrhů nové československé státní a vojenské symboliky. Ta zahrnovala nejen řády a vyznamenání, ale i prapory, stejnokroje a jejich součásti atd. František Kupka v té době působil v hodnosti kapitána jako příslušník 21. pěšího pluku naší legie ve Francii. Výtvarný prvek čtyř vzájemně se protínajících kruhů (symbolizující historické země Čechy, Moravu, Slezsko a Slovensko) je pro Kupkovy návrhy velmi charakteristický.